

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theses Theologicæ In quibus exhibentur quædam
Observationes circa aliquot ex LXV. Propositionibus A SS.
Domino Nostro Innocentio XI. Condemnatis**

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1684?]

Conclusio Secunda. Ex doctrina anterioris Conclusionis infertur quòd
populus de quibusdam aliis, præterquam de iis quæ anteriori Conclusionem
recensita sunt, instruendus sit.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10671156-1

periculo ignorentur. Ut proinde non parum desint officio suo sive Pastores sive populus, dum de necessariis necessitate medii utcumque sunt solliciti, sed parum admodum, vel saltem non satis de necessariis necessitate præcepti; nec tantum oportet habere sollicitudinem circa ea quæ sunt absolute necessaria, sed etiam circa ea quæ sunt multum utilia. Non solum necessaria necessitate medii, vel etiam necessitate præcepti, sed etiam utilia quævis suis inculcabat Apostolus: *Vos scitis*, inquit, *quomodo nihil subtraxerim utilium quod minus annuntiarem vobis.* Actor. 20.

CONCLUSIO SECUNDA.

Ex doctrina anterioris Conclusionis inferitur quod populus de quibusdam aliis, præterquam de iis quæ anteriori Conclusionem recensita sunt, instruendus sit.

Ex anteriori Conclus. inferitur populum, ut alia omittam, instruendum esse de variis, penes quæ status, in quo sumus post lapsum, differt ab eo, in quo primi Parentes nostri fuerunt ante lapsum: pariter inferitur instruendos etiam esse Fideles de vulneribus animæ, in primis quæ ex peccato originali, deinde quæ ex aliis peccatis supersunt. Nam quod differentiam utriusque status attinet, discit inde populus quod tot miseriæ internæ, quas in anima & corpore circumferimus, & tot externæ, quibus ubique sumus circumvallati, non sint natura instituti hominis, sed poena damnati: ac proinde non habeant Deum veluti institutorem & primum earum autorem; sed peccatum ex quo natæ sunt & in cuius poenam à Deo inflictæ. Hinc ulterius clarè vident Fideles quod Deus nos finens tot inter miseriæ, tantasque ærumnas vivere, nequaquam sit injustus, quin imò sit in illis singulariter misericors, quod non obstante peccato originali, ob quod nos poterat æternum dampnare, voluerit æternam damnationem ab electis suis sublatam, eos relinquere solum in his miseriis temporalibus à peccato provenientius. Ex ista diversitate utriusque status populus etiam discit in spiritu poenitentiae suscipere miseriæ huic statui naturæ lapsæ proprias; dum considerat peccatum esse rationem, ob quam Deus in illis nos vivere sinat:

Addidimus ex antedictis etiam confici quod populus sit instruendus de vulneribus animæ: etenim cum præcipui vitæ spiritualis hostes sint nostræ ignorantiae, & concupiscentiæ, id est, corruptiones ac propensiones ad peccandum ex originali & aliis peccatis relictæ, cum illis maxime nobis pugnandum est; requiritur autem notitia hostium ut eis debite resisti possit. Quomodo enim adversus ignorantias & concupiscentias vigilabit, qui eas ignorat, quomodo cavebit ne concupiscentias exequatur, ne consensum illis præbeat, & denique ut per actiones passionisque concupiscentiis contrarias sese mortificare studeat, qui nullas sibi concupiscentias inesse putat? Ex istis peccatorum vulneribus sive reliquiis egregie discimus verissime dictum esse; *oportet semper orare & non deficere*; item *sine intermissione orate*: quanto enim major nostra propensio ad malum, quantoque major est imbecillitas resistendi, tanto magis est implorandum divinum auxilium. Discit hinc etiam Christianus quantum se humiliare debeat, dum in se agnoscit tam inordinatas & fœdas concupiscentias, tantam rerum agendarum ignorantiam, & tam magnam ad tentationibus resistendum infirmitatem: denique hinc discit vel eo titulo detestari ac fugere peccatum, quod etiam post remissionem adeo nocentes ac pertinaces ad peccata reiteranda propensiones post se relinquit.

Inferitur etiam ex anterioris Conclusionis doctrina quod populus ritè instruendus sit, ac juxta suam capacitatem intelligat credenda, adeoque etiam Symbolum Apostolorum; speranda, ac proinde petitiones Orationis Dominicæ, amanda, & consequenter quæ præcipit mandatum de dilectione Dei & proximi; & agenda, atque ita reliqua præcepta

quæ

quibus obstringitur, & signanter Decalogi, & communia Ecclesiæ. Nec dubium quin instruendus etiam sit populus de Sacramentis, & debita susceptione saltem illorum Sacramentorum, quæ quemlibet respectivè concernunt. Non uno titulo ex his conficitur quod etiam adhibenda sit debita instructio, quâ populus discat qualiter audienda Missa, quomodo ab iis qui audiunt Missam offerendum ipsum Sacrificium cum Commemoratione Christi patientis.

Dubitari non potest quin populus etiam instruendus sit de præcipuis Evangelii principiis: ex. gr. quæ præcipiunt *querere primum Regnum Dei, & justitiam ejus. Diligere Deum ex toto corde, tota anima, tota mente, & totis viribus: & proximum sicut seipsum. Abnegare semetipsum, tollere Crucem suam quotidie, & sequi Christum. Semper orare & non deficere &c.* quandoquidem per ejusmodi principia exhibeatur nobis essentialis vitæ Christianæ regula.

Cum Fidelium salus non solum periclitetur ob ignorantiam, & neglectum eorum quæ concernunt generale officium hominis Christiani, qualia jam varia assignata sunt; sed etiam ob aliorum quæ speciale officium aut statum concernunt; ex. gr. Parentum, Filiorum, famulorum &c. etiam de his fideles sedulo sunt instruendi. Hinc Concilium Trid. sess. 5. præcipit generatim doceri quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annuntiandaque vitia quæ eos declinare, & virtutes quas sectari oportet, ut poenam æternam evadere, & cœlestem gloriam consequi valeant.

CONCLUSIO TERTIA.

Populus non tantum instruendus de signis quibus Religionis nostra mysteria exprimuntur sed etiam de ipsis rebus credendis, sperandis, amandis, agendis.

EX iis quæ binis anterioribus Conclusionibus dicta sunt, consecrarium est non sufficere quod populus circa credenda, speranda, amanda, & agenda doceatur ipsa verba sive signa, quibus illa omnia significantur; sed necessarium esse ut debite instruat de ipsis rebus: siquidem Spes, Charitas, & obligatio agendorum non sunt de signis, sed de rebus significatis. Hæc cum satis clara sint, non videntur egere ulteriori probatione. Crediderim tamen non inutile fore ut hac occasione ostendatur nullatenus sufficere quod populus sit instructus de vocibus aut aliis signis, quibus pronuntiant, ex. gr. *Est unus Deus. Deus est trinus in Personis. Filius Dei factus est Homo ut nos redimeret à servitute diaboli. Nihil possumus sine divina gratia &c.* Fides enim æquè ac Spes est de rebus: nam *Fides est sperandarum substantia rerum.*

Quare quod primum attinet, necessum est populum circa istud ita instruere, ut novit Deum non esse creaturam, sed creaturis omnibus incomparabiliter perfectiorem. Oportet ergo ut fideles per attributa negativa, removendo scilicet imperfectiones, Deum à creaturis distinguere norint. Præterea necessarium est ut sciant quod Deus per positiva attributa, id est, per perfectiones verè sibi competentes supra creaturas emineat.

Circa Trinitatem, etsi necessum non sit, imò nec possibile, mysterium illud comprehendere; novisse tamen oportet quid per voces quibus mysterium illud exprimitur, significetur: hæc enim valde diversa sunt, uti etiam valde diversa sunt novisse quid significetur per has voces: *Nascimur in peccato originali*, & comprehendere modum quo contrahitur peccatum originale. Oportune ergo docebitur populus quod tres Personæ Divinæ habeant unam eandemque Naturam ac Essentiam Divinam; ac proinde eundem Intellectum, unam eandemque Voluntatem, & Omnipotentiam eandem; ut quidquid intelligit, vult, creat Pater, unò eodemque Intellectu, Voluntate, ac Potentiâ intelligat, velit creet Filius, itea Spiritus Sanctus. Quod nihilominus Pater producat Filium, Pater & Filius